

Zonde tegen de Heilige Geest

Liturgiesuggesties:

Opwekking 222, 136, 334

Psalm 36: 2 en 3

Psalm 103: 1 en 2 OB

Psalm 103: 5 en 9 OB

Psalm 139: 1, 2 en 3

Psalm 150: 1

Psalm 150: 2

Mattheüs 12: 22-37

Dordtse Leerregels 5: 1-6

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Is alle zonde even erg?

Is iemand doodslaan erger dan iemand dood kijken?

Is vloeken en tieren erger dan dronken achter het stuur zitten?

Is zwartwerken erger dan je driftbui niet meer onder controle kunnen houden?

Is alle zonde even erg?

In de rooms-katholieke theologie spreekt men al eeuwen over doodzonden en dagelijkse zonden.

Doodzonden zijn dan zonden die een mens de genade van God doen verliezen.

Ze betekenen een definitieve breuk met God.

Ze zijn dan ook niet te vergeven.

Dagelijkse zonden zijn van een 'lichtere' categorie, waar je vergoelijkend over kunt spreken en waar vergeving voor mogelijk is.

Doodzonden en dagelijkse zonden?

In de Reformatie heeft men zich steeds scherp tegen deze onderscheiding uitgesproken.

Voor iemand als Calvijn is beslissend dat de Schrift zegt "het loon, dat de zonde geeft, is de dood, maar de genade, die God schenkt, is het eeuwige leven" (Romeinen 6:23).

Kleine zonden, grote zonden ... het loon, dat elke zonde schenkt, is de dood.

Kleine zonden, grote zonden ... vergeving is er enkel en alleen door de genade en de barmhartigheid van God.

Voor onze kleine zonden, voor onze grote zonden, moest Jezus Christus zijn leven geven aan het kruis.

Er is bij God geen onderscheid.

Elke zonde, groot of klein, is voor God even erg!

*

Maar... en dat is gelukkig de keerzijde: er is geen zonde te noemen waarvoor geen vergeving bestaat.

Er is genade en barmhartigheid bij God voor hoeren en tollenaars, voor moordenaars aan het kruis, zelfs voor wie schuldig is aan godslastering:

"Alle zonde en lastering zal de mensen vergeven worden, maar de lastering van de Geest zal niet vergeven worden.

Spreekt iemand een woord tegen de Zoon des mensen, het zal hem vergeven worden; maar spreekt iemand tegen de Heilige Geest, het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomstige eeuw" (Mattheüs 12:31-32).

*

Ik wilde (vanmiddag), broeders en zusters, jongens en meisjes, met u eens nadenken over wat we noemen: zonde tegen de Heilige Geest.

Wat bedoelen we daar eigenlijk mee?

Waarom is nou deze zonde de enige zonde die niet vergeven kan worden?

Ik denk dat het goed is om daar eens samen over na te denken, omdat er nog steeds mensen zijn die de angst meedragen dat ze misschien - zonder het te weten - de zonde tegen de Heilige-Geest hebben begaan.

We lezen over deze zonde tegen de Heilige Geest of zonde-tot-de-dood in Mattheüs 12 vers 31, in Hebreeën 6 en in 1 Johannes 5:16.

*

We duiken in de Schriften.

In Mattheüs 12, broeders en zusters, jongens en meisjes, beschrijft de evangelist het wonder van de genezing van een bezetene.

Stel je eens voor: je bent blind en stom.

Het licht in je ogen is gedooft. Je gehoor is afgegendeld.

Het contact met de wereld om je heen is verbroken.

De mensen kunnen je alleen ... bij de hand nemen.

Je bent een stakker, een stumper, dubbel gehandicapt.

Je begrijpt, dat was vroeger een regelrechte ramp.

Wat een leven heeft die man van Mattheüs 12?

Een leven, ach kom nou!

Maar wat nog veel erger is?

De man is bezeten van een boze geest.

Die geest heeft bezit van hem genomen.

Die geest houdt hem in zijn macht. Als een heroïne-dealer die z'n klanten in z'n macht houdt.

Als een nachtclub-baas die z'n Filippijnse hoertjes in z'n bezit houdt.

Bezeten. Bezit nemen van.

En dan ... dan wordt hij bij de Here Jezus gebracht.

Er zijn blijkbaar mensen, die die stakker bij de hand nemen en hem bij Jezus brengen.

Had hij misschien nog vrienden?

Of zijn het mensen, die misbruik van hem willen maken?

Want dat gebeurt óók regelmatig in de Bijbel.

Mensen, die anderen - stakkers - misbruiken, om de Zoon des mensen te laten struikelen.

Ik denk dat dat laatste hier gebeurt.

Mattheüs is misschien daarom zo sober met het vertellen.

Kort maar krachtig schrijft hij: "Toen bracht men een bezetene tot Hem, die blind en stom was.

En Hij genas hem, zodat de stomme sprak en zag."

Geweldig? vindt u niet.

Je komt bij Jezus en je vindt genezing!

De mensen die het meemaken - ze zullen die bezeten man zeker wel gekend hebben.

De mensen die het meemaken zijn natuurlijk buiten zichzelf.

Laaiend enthousiast. Vol verwondering en bewondering.

"Dit is toch niet de Zoon van David?" De langverwachte Messias?

Ja, maar ... er zit natuurlijk een addertje onder het gras.

Een wurgslang zelfs. De wurgslang van de Farizeeën.

Want als zij horen wat voor een wonder Jezus heeft gedaan ...

En als zij horen hoe enthousiast de mensen hierop hebben gereageerd ... aarzelen ze niet om een tegenactie te ondernemen.

Een venijnige laster moet de indruk van het wonder wegnemen:

"Deze drijft de boze geesten slechts uit door Beëlzebul, de overste der geesten."

Hij speelt in feite met de duivel onder één hoedje.

Wat die Jezus presteert, is niets anders dan een vertoning uit de hel!

Verschrikkelijk, broeders en zusters, jongens en meisjes, is deze laster.

Gevaarlijk ook.

Want op toverij en duivelskunjsterij staat - in Jezus' tijd - de doodstraf.

De tactiek van de Farizeeën is duidelijk:

De faam en naam van Jezus moet bij de mensen eerst gebroken worden, dan kan Hij worden gedood.

Jezus doorziet natuurlijk de gedachten van de Farizeeën.

Met een beeld, dat meer is dan een beeld, opent onze Heiland de aanval:

"Ieder Koninkrijk, dat tegen zichzelf verdeeld is, gaat ten onder, en geen stad of huis, tegen zichzelf verdeeld, zal standhouden.

En indien de satan de satan uitdrijft, is hij tegen zichzelf verdeeld; hoe zal dan zijn koninkrijk kunnen standhouden?

En indien Ik door Beëlzebul de boze geesten uitdrijf, door wie doen uw zonen het dan?

Daarom zullen zij rechters over u zijn.

Maar indien Ik door de Geest Gods de boze geesten uitdrijf, dan is het Koninkrijk Gods over u gekomen."

Het gaat, broeders en zusters, jongens en meisjes, hier om: òf-òf.

Of om God òf om Beëlzebul.

Aangezien iedere ziekte in die tijd als van de duivel afkomstig werd gezien - de duivel "bezet" iemand - en genezingen nooit "toevallig" gebeuren moet het òf-òf zijn.

God òf Beëlzebul. God òf de duivel.

Het zijn trouwens de zonen / de leerlingen van de Farizeeën zelf, die ook boze geesten uitdrijven (vgl. Hand 19:13).

Doen zij dat door de kracht van God of door die van Beëzebul?

Toch zeker door de kracht van God!

Daarom zullen zij rechters over u zijn.

Zij zullen het zijn, uw eigen zonen, die jullie, Farizeeën, zullen aanklagen, wanneer jullie Mij van toverij of duivelskunsenaarij beschuldigen.

Is hun oordeel negatief dan is het Koninkrijk van God over u gekomen.

Het Koningschap van God in de persoon van Jezus, die - door de Geest van God - boze geesten uitdrijft.

Wat Johannes de Doper in Mattheüs 3:2 verkondigde: Het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen, wordt hier door Jezus bevestigd: Het Koninkrijk van God is over u gekomen.

Het Koninkrijk van God is óók gekomen over de Farizeeën.

Zij kunnen het Koningschap van God niet tegenhouden.

Wat Christus doet, wekt òf geloof òf verzet:

"Wie met Mij niet is, die is tegen Mij, en wie met Mij niet bijeenbrengt, die verstrootit."

Het is, broeders en zusters, jongens en meisjes, het beeld van de herder, die de schapen verzamelt.

Vóór Jezus betekent: de schapen verzamelen.

Tégen Jezus betekent: de schapen verstrooien.

*

In dit kader, tegen deze achtergrond, spreekt Jezus dan de woorden over de lastering van de Geest:

"Daarom zeg Ik u: Alle zonde en lastering zal de mensen vergeven worden, maar de lastering van de Geest zal niet vergeven worden.

Spreekt iemand een woord tegen de Zoon des mensen, het zal hem vergeven worden: maar spreekt iemand tegen de Heilige Geest, het zal hem niet vergeven worden, noch in deze eeuw, noch in de toekomstige."

Het gaat hier niet alleen om de zonde van ongelooft.

Het gaat hier ook om het volharden en zich verharderen in ongelooft.

Het is het ontkennen dat in Jezus Christus de Geest van God woont.

Het is ook het ontkennen dat Jezus' werk het genade werk van God is.

Dat, broeders en zusters, jongens en meisjes, deze zonde de lastering tegen de Heilige Geest wordt genoemd, is begrijpelijk.

Denk maar aan de doop van de Here Jezus door Johannes de Doper in de Jordaan.

Toen daalde - in de gestalte van een duif - de Heilige Geest op Hem als het stempel van goddelijke autoriteit: "Deze is mijn Zoon, mijn geliefde, in Wie Ik een welbehagen heb."

Niet voor niets maken alle vier de evangelisten hier melding van.

Zonde tegen de Heilige Geest is niet maar een zondigen tegen één van de geboden van God. De zonde tegen de Heilige Geest is het zondigen tegen het Evangelie!

En dat op een zeer bewuste manier.

Doelbewust nee-zeggen tegen het Evangelie.

Sterker nog: met moedwil God op de plaats van de satan zetten en satan op de plaats van God.

De vraag bij Mattheüs 12 is overigens of de Farizeeën deze zonde bedreven hebben of dat ze daar slechts (?) voor gewaarschuwd worden.

Over die vraag is al het nodige gediscussieerd. We kunnen die hier laten rusten.

*

Maar de grote ernst van de waarschuwing van de Here Jezus voor de zonde tegen de Heilige Geest blijft in ieder geval rechtvereind staan.

Daarover lezen we ook in Hebréeën 6:

"Want het is onmogelijk, degenen, die eens verlicht zijn geweest, van de hemelse gave genoten hebben en deel gekregen hebben aan den heiligen Geest, en het goede woord Gods en de krachten der toekomstige eeuw gesmaakt hebben, en daarna afgevallen zijn, weder opnieuw tot bekering te brengen, daar zij wat hen betreft den Zoon van God opnieuw kruisigen en tot een bespotting maken" (Hebréeën 6:4-6).

Er zijn, broeders en zusters, jongens en meisjes, mensen die er naast vallen.

Ze hadden bijna het doel gegrepen en missen het tenslotte toch.

Zoals je naast een baan kunt grijpen.

Of naast een examen. Of naast een doelpunt.

Er is in de brief aan de Hebréeën sprake van bewust en moedwillig er naast grijpen, het doel missen, avvallig worden.

Bewust en opzettelijk worden de geschonken gaven van God prijsgegeven.

De gemeente, tot wie de schrijver zich richt, dreigt door geestelijke laksheid en lauwheid af te vallen van de levende God.

Zij wordt in deze brief dan ook krachtig en ernstig opgeroepen zich te bekeren.

Nú is het nog tijd. Nú kan het nog, tenminste als het niet te laat is voor sommigen.

Het is mogelijk, dat we ons niet meer bekeren kunnen.

Mensen, die eenmaal verlicht zijn geweest, die dus heel goed begrepen hebben, waar het om gaat, die genoten hebben van het Evangelie als een gave uit de hemel en van de Heilige Geest, die gezegd hebben: Wat is Gods woord toch heerlijk en vol kracht, die toch weer avvallen.

Die mensen kunnen - zegt de schrijver van de brief aan de Hebréeën - onmogelijk weer tot bekering komen.

Bewust, willens en wetens kruisigen zij als het ware Christus opnieuw.

Dát noemen we de zonde tegen de Heilige Geest.

De enige zonde, die niet vergeven wordt.

*

We moeten, broeders en zusters, jongens en meisjes, daarom niet denken: Het loopt zo'n vaart niet met onze afval; we kunnen altijd nog weer terug.

Nee, niet altijd.

Er kan een moment komen, dat we over de grens van het land van Gods genade komen.

Er kan een moment komen, dat we niet meer terug kunnen en willen.

God is wel geduldig en lankmoedig.

Maar Hij is ook rechtvaardig en heilig.

Wie willens en wetens het heil van God blijft verwerpen, hoewel hij innerlijk overtuigd was van de waarheid en de heerlijkheid van Gods genade, ontvangt op een zeker moment geen vergeving meer.

Die heeft - zegt iemand - geestelijk zelfmoord gepleegd.

Maar wie het goede zaad van Gods Woord laat ontkiemen in zijn hart, die ontvangt de zegen des Heren.

Moeilijk, vind u niet?

Ik zelf vind het ook vreselijk moeilijk om dat te aanvaarden.

Maar laten we nog even verder doordenken.

De mensen die in Hebreëën 6 bedoeld worden kunnen dus blijkbaar nooit echte gelovigen geweest.

Het moeten schijn gelovigen, tijdgelovigen, zijn geweest.

Ze geloofden voor de schijn, voor een tijd.

Het leek net echt, maar het wás niet echt, niet waar.

Wetend Wie en Wat de Heilige Geest is gaan zij dat werk van Gods Geest juist belasteren, rekenen zij er spottend en smalend mee af, verstokt en verhard als ze zijn geworden.

Niets meer van de Geest willen weten, zeer bewust, betekent dat geen bekering mogelijk is.

Want bekering kan alleen plaatsvinden door de Heilige Geest.

'Ik heb er nooit iets van gemeend', zei de man.

'Het was alles maar schijn.'

En vloekend en lasterend lag hij op z'n ziekbed, dat zijn sterfbed werd.

En met een grijnslach op de lippen ging hij dit leven uit, de eeuwigheid in.

*

Zonde tegen de Heilige Geest.

Er zijn, broeders en zusters, jongens en meisjes, mensen geweest die eerlijk gemeend hebben dat deze lastering tegen de Heilige Geest, alleen in Jezus' dagen kon voortkomen.

Juist in deze tijd, waarin wij leven.

Juist in ons land, waarin het licht van het Evangelie zo helder heeft mogen schijnen.

Waar de laatste jaren zoveel openlijke afval, kerkverlating is.

Waar velen - door hun school en opvoeding - heel goed weten wie Jezus en de Geest zijn zich soms lasterlijk / vijandig opstellen tegenover Christus en de Geest.

De mogelijkheid is méér dan ooit aanwezig deze zonde tegen de Heilige Geest te bedrijven.

De grote mens der Wetteloosheid, die aan het einde der tijden zal verschijnen zal de grote lasteraar tegen de Geest zijn.

Hij zal het Evangelie van binnenuit kennen en daarom zal zijn vijandschap des te groter zijn.

*

Zonde tegen de Heilige Geest.

Wij kunnen, broeders en zusters, jongens en meisjes, niemand aanwijzen, die deze zonde heeft bedreven.

Wie soms in angst verkeert - omdat hij bijvoorbeeld een grote zonde heeft gedaan. Wie soms in angst verkeert, dat hij gezondigd heeft tegen de Heilige Geest, die mag zich getroost weten.

Want wie de zonde tegen de Heilige Geest heeft gedaan, krijgt daarover heus geen berouw en zit er werkelijk niet over in.

Integendeel, die is vervuld van haat en vijandschap tegen God en zijn Woord. Kenmerkend voor deze zonde immers is de verharding, het niet meer vatbaar zijn voor berouw.

Er is dus toch een zonde, nog juister er is een lastering tegen de Geest en die zonde wordt niet vergeven.

Laten we daarom bidden: voor onszelf dat we niet tot die zonde gebracht worden. Want niemand van ons kan uit zichzelf staande blijven in de verzoeken van de duivel.

Laten we bidden: voor onze kinderen dat er geen verharding in hun hart optreedt, maar dat altijd het gesprek over de dingen van Gods Koninkrijk mogelijk blijft.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 15 januari 1995

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !